

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008, тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584, www.kmu.gov.ua

22688/0/2-25 від 11.09.2025

І. Б. СНЯТИНЧУКУ

Шановний Ігорю Борисовичу!

Відповідно до статті 40 Конституції України, статті 23¹ Закону України “Про звернення громадян” та Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. № 457, Кабінетом Міністрів розглянуто Вашу електронну петицію від 28 травня 2025 р. № 41/008213-25еп “Про обмеження друку, розповсюдження та просування російськомовної друкованої та електронної книжкової продукції в Україні”, розміщену на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади), яку підтримали понад 25 тис. громадян.

Відповідно до статті 28¹ Закону України “Про видавничу справу” забороняється ввезення на митну територію України та/або розповсюдження на її території видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або випущена у світ, та/або ввозиться з території держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України (крім розповсюдження видавничої продукції, що має походження або виготовлена та випущена у світ на тимчасово окупованій території України до її тимчасової окупації), а також книжкових видань, що містять твори, автори яких є або були у будь-який період після 1991 року громадянами держави-агресора, за винятком колишніх громадян держави-агресора, які є (або на момент смерті були) громадянами України і не мають (на момент смерті не мали) громадянства держави-агресора. Видавнича продукція, випущена у світ державною мовою держави-агресора, що не підпадає під обмеження, визначені частиною першою цієї статті, та інші обмеження, визначені законодавством, може бути ввезена на митну територію України та розповсюджена на її території за умови наявності відповідного дозволу.

Водночас встановлено, що обмеження щодо ввезення видавничої продукції, визначені частинами першою і другою статті 28¹ Закону України

“Про видавничу справу”, не застосовуються до видавничої продукції, що ввозиться фізичними особами не з метою розповсюдження, за умови дотримання сукупності таких вимог: ввезення видавничої продукції здійснюється в ручній поклажі або супроводжуваному багажі; загальна кількість видавничої продукції не перевищує 10 примірників; видавнича продукція не включена до Реєстру видавничої продукції антиукраїнського змісту. Уповноважений орган (Держкомтелерадіо) забезпечує реалізацію цього Закону шляхом надання (відмови у наданні, припинення дії) дозволу на ввезення та розповсюдження видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора. Уповноважений орган веде Реєстр видавничої продукції антиукраїнського змісту та Реєстр видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора, що дозволено до ввезення та розповсюдження на території України, забезпечує їх розміщення на своєму офіційному веб-сайті та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Розповсюдження на території України видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або випущена у світ, та/або ввезена з території держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України, та/або внесена до Реєстру видавничої продукції антиукраїнського змісту, а також розповсюдження видавничої продукції, випущеної у світ державною мовою держави-агресора, без наявності відповідного дозволу тягне за собою застосування до розповсюджувачів такої продукції адміністративно-господарських санкцій у формі накладення адміністративно-господарського штрафу в розмірі двох мінімальних заробітних плат за кожен випадок такого розповсюдження, вчиненого вперше, та у розмірі десяти мінімальних заробітних плат за кожен наступний випадок такого розповсюдження.

Статтею 26 Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної” передбачено вимоги щодо застосування державної мови у сфері книговидання та книгорозповсюдження. Зокрема встановлено, що книжкові видання в Україні видаються та розповсюджуються державною мовою та/або мовами корінних народів України, офіційними мовами Європейського Союзу. Книжкові видання можуть видаватися та розповсюджуватися іншими, ніж зазначені в частині першій цієї статті, мовами у таких випадках: книжкове видання, видане в Україні або ввезене в Україну у встановленому законодавством порядку, містить виключно твори мовою оригіналу або в перекладі на державну мову, мови корінних народів України, офіційні мови Європейського Союзу, книжкове видання видано на замовлення органів державної влади України в інтересах національної безпеки, відсічі російської агресії проти України і не підлягає продажу чи поширенню в інший спосіб через мережу книгорозповсюдження в Україні; книжкове видання видано до 1 січня 2023 р., крім видань, розповсюдження яких заборонено відповідно до Закону України “Про видавничу справу”. Вимоги частин першої і другої цієї статті поширюються на книги в електронній формі, у тому числі в аудіофайлах. Видавець, внесений до Державного реєстру видавців,

виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції, зобов'язаний видавати державною мовою не менше 50 відсотків усіх виданих ним упродовж відповідного календарного року назв книжкових видань. Водночас ця вимога не поширюється на видавничу продукцію, видану кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів чи національних меншин України за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів відповідно до закону щодо порядку реалізації прав корінних народів, національних меншин України, а також на видавничу продукцію, видану мовами національних меншин, які є офіційними мовами Європейського Союзу. Частка книжкових видань державною мовою у загальній кількості назв книжкових видань, наявних у продажу в кожній книгарні або іншому закладі, що здійснює книгорозповсюдження, має становити не менше 50 відсотків. Словники, підручники та розмовники, однією з мов яких є державна, і книжкові видання з ідентичними за змістом текстами двома і більше мовами, однією з яких є державна, вважаються книжковими виданнями державною мовою.

Водночас передбачено, що положення абзацу першого частини п'ятої цієї статті не поширюється на книгарні та інші заклади, що здійснюють розповсюдження книжкових видань винятково мовами корінних народів, мовами національних меншин, які є офіційними мовами Європейського Союзу, та державною мовою та/або словників та розмовників з іноземних мов, підручників з вивчення іноземних мов.

Статтею 25 Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" передбачено вимоги щодо застосування державної мови у сфері друкованих медіа. Зокрема встановлено, що друковані медіа в Україні видаються державною мовою. Друковані медіа можуть видаватися іншими, ніж державна, мовами за умови, що одночасно з відповідним тиражем видання іноземною мовою видається тираж цього видання державною мовою. Усі мовні версії повинні видаватися під однаковою назвою, відповідати одна одній за змістом, обсягом та способом друку, а їх випуски повинні мати однакову нумерацію порядкових номерів і видаватися в один день. Розповсюдження за передплатою друкованих медіа, виданих мовами, іншими ніж державна, допускається за умови забезпечення їх засновниками (співзасновниками) можливості передплати в Україні такого самого видання державною мовою. У кожному місці розповсюдження друкованих медіа друковані медіа державною мовою мають становити не менше 50 відсотків назв друкованих медіа, що розповсюджуються в цьому місці. У місці розповсюдження друкованого медіа, виданого іншою, ніж державна, мовою, розповсюджується такий медіа державною мовою. Водночас встановлено, що вимоги частин першої, другої та абзацу другого частини четвертої статті 25 Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" не поширюються на друковані медіа, що видаються винятково кримськотатарською мовою, іншими мовами корінних народів України, англійською мовою, іншою офіційною мовою Європейського

Союзу, незалежно від того, чи містять вони тексти державною мовою, та на наукові видання, мова яких визначається статтею 22 зазначеного Закону.

Статтею 41 Закону України “Про медіа” передбачено вимоги щодо мови друкованих та онлайн-медіа. Зазначеною статтею встановлено, що друковані медіа в Україні видаються (виходять) державною мовою, а також іншими мовами в порядку, визначеному Законом України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”. Суб’єкт у сфері онлайн-медіа самостійно визначає мову поширення інформації, крім випадків, передбачених Законом України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”.

З огляду на наведені вище обмеження та вимоги для книговидавничої галузі внесення змін до законодавства з метою його доповнення можливе за умови більш детального та ґрунтовного опрацювання порушеного Вами питання із залученням широкого кола експертів.

Для офіційного представлення здобутків української видавничої галузі на міжнародних книжкових виставках в Україні функціонує державна установа “Український інститут книги” (далі — Інститут), метою діяльності якої відповідно до частини третьої статті 7 Закону України “Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні” є підтримка книговидавничої справи, популяризація читання, стимулювання перекладацької діяльності, популяризація української літератури у світі. Саме на цей Інститут державою покладено обов’язок офіційного представлення України з національним стендом на провідних міжнародних книжкових ярмарках. Організація проведення таких заходів здійснюється Інститутом у постійній комунікації з представниками МКСК, МЗС, закордонних дипломатичних установ України, які перебувають в країнах проведення заходів, провідних профільних державних інституцій, громадських організацій та міжнародних партнерів. Інститутом на таких заходах презентуються досягнення виключно українських видавців та їх книжкова продукція, надрукована українською мовою та мовами країн Європейського Союзу.

З огляду на зазначене офіційна презентація друкованої продукції на національних стендах у межах міжнародних книжкових ярмарків сьогодні контролювана з боку держави.

Також в електронній петиції Вами запропоновано: запровадити адміністративну відповідальність у вигляді штрафу та посилити контроль за діяльністю видавництв, друкарень чи інших суб’єктів господарювання, які здійснюють друк і розповсюдження російськомовної продукції; встановити окрему відповідальність для видавництв (за видання та розповсюдження) і друкарень (за друк); у разі виявлення порушень — застосовувати штрафи з обов’язковим спрямуванням надходжень від них на підтримку Збройних Сил та/або на розвиток культури України.

Згідно з пунктом 23 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України до доходів загального фонду державного бюджету належать кошти від санкцій

(штрафи, пеня тощо), які відповідно до статті 87 цього Кодексу спрямовуються на фінансування видатків, зокрема національної оборони, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення населення.

Ураховуючи суспільний інтерес до питання, порушеного у петиції, МКСК разом з Мін'юстом, МВС, Мінфіном, Мінекономіки, Мінцифри та Держкомтелерадіо доручено додатково опрацювати зазначене питання та про результати Вас поінформувати.

З повагою

Прем'єр-міністр України

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Юлія СВИРИДЕНКО